

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

Кафедра трудових ресурсів і підприємництва

06-05-03

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

О.А. Лагоднюк

“ ” 2016 року

Національний університет
водного господарства
та природокористування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вступ до економіки, менеджменту та управління персоналом»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 051 «Економіка»

спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»

Рівне – 2016 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до економіки, менеджменту та управління персоналом» для студентів за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці». Рівне: НУВГП, 2016. 9 с.

Розробник: Шишкіна О.О., ст. викл. кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Протокол від “___” _____ 2016 року № ___

Завідувач кафедри трудових
ресурсів і підприємництва _____ (Безтелесна Л.І.)
(підпис)

Схвалено методичною комісією за спеціальністю 051 «Економіка».

Протокол від “___” _____ 2016 року № ___

Голова науково-методичної комісії _____ (Безтелесна Л.І.)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 051 «Економіка»	Рік підготовки: 1-й 2-й	
	Спеціалізація «Управління персоналом та економіка праці»		
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції 16 год. 2 год.
Загальна кількість годин – 90	Практичні 14 год. 10 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лабораторні - -	
		Самостійна робота 60 год. 66 год.	
		Індивідуальне завдання - 12 год.	
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33 % до 67 %.

для заочної форми навчання – 11 % до 89 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Вступ до економіки, менеджменту та управління персоналом» є формування у студентів системи знань про основи економіки, менеджменту та управління персоналом.

Основними завданнями навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про основні теоретичні положення з економіки, менеджменту та управління персоналом.

У результаті вивчення дисципліни «Вступ до економіки, менеджменту та управління персоналом» студент повинен:

знати:

- основні положення економіки, сутність та класифікація потреб, ресурсів;
- основні положення менеджменту, сутність категорій місія, мета, стратегія та цілі організації;
- основні положення підприємницької діяльності, сутність понять дохід, прибуток, собівартість;
- основи управління персоналом, сутність основних категорій менеджменту персоналу

вміти:

- досліджувати дію закону Енгеля на практиці;
- розраховувати норми та обсяги амортизації основних виробничих фондів;
- визначати рентабельність виробництва;
- розмежовувати теоретичні особливості основних понять управління персоналом;
- розраховувати та аналізувати показники результативності праці;
- визначати розмір заробітної плати за простою почасовою та відрядною формами оплати праці

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВСТУП ДО ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Основи економіки

Поняття економіки. Сутність та класифікація потреб та ресурсів. Економічні відносини «виробництво-обмін-розподіл-споживання»

Тема 2. Основи підприємницької діяльності

Сутність підприємництва. Функції підприємництва. Підтримка підприємницької діяльності. Види підприємств, їх особливості. Основні економічні показники підприємств. Виробничі засоби підприємств.

Тема 3. Основи менеджменту

Сутність та функції менеджменту. Основні поняття менеджменту: цілі, мета, стратегія, місія. Організація управління підприємством. Поняття та види організаційної структури та організаційного дизайну.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ВСТУП ДО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Тема 4. Основи економіки праці

Сутність і основні поняття економіки праці. Показники результативності праці.

Тема 5. Основи оплати праці

Сутність та функції заробітної плати. Форми та системи оплати праці. Державне регулювання заробітної плати

Тема 6. Основи управління персоналом

Система управління персоналом. Характеристики персоналу. Функціональна система управління персоналом. Організація управління персоналом.

4. Структура навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у т.ч.			Усього	у т.ч.		
		л	пр	сп		л	пр	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. вступ до економіки та менеджменту								
Тема 1. Основи економіки	16	4	2	10	15	1	2	10
Тема 2. Основи підприємницької діяльності	15	2	3	10	16	-	2	12
Тема 3. Основи менеджменту	14	2	2	10	14	-	-	12
Разом змістовий модуль 1	45	8	7	30	45	1	4	34
Змістовий модуль 2. Вступ до управління персоналом								
Тема 4. Основи економіки праці	16	4	2	10	15	1	2	10
Тема 5. Основи оплати праці	17	2	3	12	16	-	2	12
Тема 6. Основи управління персоналом	12	2	2	8	14	-	2	10
Разом змістовий модуль 2	45	8	7	30	45	1	6	32
Всього годин	90	16	14	60	90	2	10	66

5. Теми практичних занять

№	Теми і зміст практичних занять	К-сть годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1.	Основи економіки. Сутність та класифікація потреб і ресурсів. Дослідження дії закону Енгеля	2	-
2.	Основи підприємницької діяльності. Визначення норм та сум амортизації. Розрахунок рентабельності виробництва	2	2
3.	Особливості понять менеджменту: місія, цілі, мета, стратегія організації. Побудова організаційної структури підприємства.	2	2
4.	Основи економіки праці. Особливості основних понять економіки праці: персонал, кадри, робоча сила, трудові ресурси, людський капітал, трудовий потенціал. Визначення продуктивності праці працівників	4	2

5.	Основи оплати праці. Визначення розміру заробітної плати за простою почасовою та простою відрядною формам.	2	2
6.	Основи управління персоналом. Побудова організаційного дизайну групи.	2	-
Всього		14	8

6. Завдання для самостійної роботи

6.1 Завдання для самостійної роботи для студентів денної форми навчання

Назви тем	Зміст	Кількість годин
1	2	3
Основи економіки. Потреби, ресурси	Види потреб за різними класифікаціями. Види та класифікація трудових потреб. Поняття трудових ресурсів.	10
Основи підприємницької діяльності	Порядок створення та реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності	12
Основи менеджменту	Види організаційної структури підприємств. Поняття організаційного дизайну	8
Основи економіки праці	Трудовий потенціал та методи його вимірювання. Рівні та методика визначення людського капіталу.	12
Основи оплати праці	Поняття та функції мінімальної заробітної плати	8
Основи управління персоналом	Види та складові організаційної структури управління персоналом	10
Всього годин		60

6.2. Завдання для самостійної роботи для заочної форми навчання

Назви тем	Зміст	Кількість годин
1	2	3
Основи економіки	Класифікація потреб за Маслоу. Особливості економічних відносин «виробництво-обмін-розподіл-споживання»	10
Основи підприємницької діяльності	Сутність підприємництва. Види підприємств. Економічні показники підприємств. Виробничі фонди підприємств.	12
Основи менеджменту	Сутність та функції менеджменту. основні поняття менеджменту: цілі, місія, мета, стратегія. Організаційна структура управління.	12
Основи економіки праці	Трудовий потенціал та його показники	10

Основи оплати праці	Сутність та функції заробітної плати. Форми оплати праці. Державне регулювання заробітної плати.	12
Основи управління персоналом	Система управління персоналом. Характеристики персоналу. Функціональна система управління персоналом. Організація управління персоналом.	10
Всього годин		66

7. Індивідуальна робота

Для студентів заочної форми навчання передбачено виконання індивідуального завдання, що складається з теоретичної та практичної частини.

В теоретичній частині студенти висвітлюють теоретичні положень запропонованої тематики. В практичній частині студентам пропонується розв'язати дві задачі.

8. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Вступ до економіки, менеджменту та управління персоналом» використовується інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання із застосуванням:

- лекцій;
- опорного роздаткового матеріалу;
- роздаткового матеріалу для вирішення практичних задач;
- тестування.

При проведенні занять використовуються наступні ТЗН:

- мультимедійна презентація лекційного матеріалу за окремими темами;
- друковані роздаткові матеріали

9. Методи контролю

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного та підсумкового контролю знань за ЄКТС.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного контролю є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань;
- вміння аналізувати одержані результати.

Оцінювання результатів поточної роботи проводиться за такими критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру; висновки не аргументовані і не конкретні;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці; висновки містять окремі недоліки;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Денна форма навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточне тестування у вигляді модульних контрольних робіт;
- усне опитування;
- виконання практичних завдань;

Заочна форма навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються наступні методи оцінювання знань:

- оцінювання виконання завдань під час практичних занять;
- тестування у вигляді модульних контрольних робіт;
- виконання індивідуальної роботи.

При оцінюванні знань для всіх форм навчання використовується 100-бальна шкала оцінювання.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, що присвоюються студентам денної та заочної форми навчання

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	100
10	10	10	10	10	15	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів

11. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90–100	зараховано
82–89	
74–81	
64–73	
60–63	
35–59	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій на паперовому носії.
2. Друкований роздатковий матеріал.

13. Рекомендована література

Базова

1. Гуменюк В.Я. Вступ до економіки, менеджменту та управління персоналом. Навч. посібник. – Рівне: НУВГП, 2008. – 98 с.

Допоміжна

1. Грیشнова О.В., Богиня Д.П. Основи економіки праці: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2001. – 313 с.
2. Економіка підприємства: Навч. посіб./ За ред. А.В.Шегди. – К.: Знання, 2005. - 431 с.
3. Економічна енциклопедія / Під ред. Мочерного С.В. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2000. Тернопіль, Академія народного господарства, 2000.
4. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом: Навч. посіб. – К., „Кондор”. – 2003. - 296 с.
5. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту / Підручник. – К.: Академвидав, 2003. – 416 с.
6. Лишиленко В.І. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навч. посіб. – К.: Центр навч. літератури, 2006. – 325 с.
7. Мартиненко М.М. Основи менеджменту: Підручник. - К.: Каравела, 2005.- 288 с.
8. Менеджмент продуктивності: Навч. посіб./ Укл. А.О.Ласкавий. – К.: КНЕУ, 2004. – 288 с.
9. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Семенів О.М. та ін. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. Й.М.Петровича. – Львів: „Новий світ - 2000”, 2004. – 680 с.
10. Покропивний С.Ф. та інші. Економіка підприємства / Підручник. – К.: КНЕУ, 2001. - 528 с.
11. Управление персоналом: Энциклопедический словарь / Под ред. А.Я. Кибанова. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 458 с.

14. Інформаційні ресурси

До складу інформаційних ресурсів навчальної дисципліни входять:

1. Бібліотеки:

- НУВГП – 33000, м. Рівне, вул. Олекси Новака 75, т.22-25-39
- обласна наукова – 33000, м. Рівне, майдан Короленко, 6, тел. 22-10-63
- міська бібліотека – 33000, м. Рівне, вул. Гагаріна, 67, тел. 24-12-47

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування